

meh - kocsi

BABY
elengyék,
ra árak!

yári árak!
Lloyd 1208

ET UJI

Vidékre
rmek-kocsi-
zék díjtalanul

ET UJI

öközönség szíves
KER RUDOLF
rcellán és lámpa-
t megnyitotta. oo

TOE SW

és fajansz tányér,
k, vizes, boros, pá-
harak, demyonok,
stb. a legelőnyö-
erzési formása en-
os endetail. oo
alea Reg. Fer-
37 sz., az Urá-
ta mellett oo

H
U
S
V
É
T

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Az „UJ KELET” telefonjai

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal — — — 977
Zs. N. Sz. — — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

VI. évfolyam, 27. szám

Cluj -- Kolozsvár, 5683. Niszán 4.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában

Egész évre — — — 450

Félévre — — — 240

Negyedévre — — — 130

Egy hónapra — — — 45

Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában

Egy hónapra — — — 12 ct

Egy szám — — — 1 ct

Mágus a hajón

Irta Kaczér Illés

Hajó a tengeren, hahó! Szakállas farkas,
vén Idő, tisztelegj. Mert nem közönséges bárka,
ami itt előtted elshant. Látod hogy repül!
Mint a szent örület, amely a költő szeméből
földről égre égről földre villan. Most futott ki
a Sárga-tengerről, át a Nagy-óceánon, amelyet
Csendesnek is mondanak s hogy elsiklott a
szemed határán, viharvert Kalóz, ez itt az In-
diáról elnevezett óperenciás. Varázslók feldob-
tott zsinégén, de talán fakirok kicsomózott köld-
ökén itt forró szélbugyrok lógnak a semmi-
ben, hogy aléldozz tőlük vitorla és zászló az
árbócon s minden elbukik a rekkenés elől, még
a lélek is ebédutáni álmát alussza a kajútban.
Mily végtelensége az egyhangúságnak más hajó
számára! nappal a kék firmament, a nap és
a tenger, éjjel a csillagok zafir- és rubingyap-
jas nyája fenn és leun, mindig ugyanazok a
délzaki csillagok, s a hajó felmegy a hintau-
 és lemegy, felmegy és lemegy, fel és le, fel-le.
Minden más hajó más mint ez, mindeniken
ugyanegy türelmetlenség várja a révet, de ez
az egy, amit ime megstüvegeztetek veled, szu-
vas-fogu Rabló, ez másmilyen gálya, a csilla-
gos univerzum és a sósvíz roppantságai között
ez roppant gondolatot ringat, hahó! ép most
született a gondolat a hihetetlen óperenciáján,
s mire holnap kiköt a hajó, a mágus lerakja
a gondolatot a partra és ime ezeroszlopos, eben-
fás-elefántosontos mesepalota és benn a pago-
dában erős, fantasztikus, ösuj igazság trónol.

No persze, ha a mágus nem volna fenn
a fedélen, ez a hajó is csakolyan volna mint
más, csakugy dőcögne a hullámgöröngyökön.
De a mágus ott van s ő most, ahogy felnéz
az égre, a déli ég kolchiszi juhaira s ahogy
nappal az egykedvű végtelenbe bámul, ő most
képtelen mélységeket köt össze, világokat lát
el dróttalan huzallal s ahol még semmi nincs,
ő ebben a semmiben, ebből a semmiből új
világokat teremt. Igen ez a hajó, amely most
szelte át az Indiai-óceánt, azért más, mert ezen
utazik a relativitás zsenije, aki elméletével új
utakat bontott a tér bontatlanjában s aki most,
hogy távol van a hétköznapi véres és zürza-
varos monotóniájától, távol a telefontól és a
villamostól, a numerusz klauzurstól és a hacken-
kreuztól, a Ruhrtól és a litván problémától,
hogy ott van, ahol Newton, az isteni kert
csendjében a lecsó alma igazsága alatt, új igaz-
ság mutatkozik meg benne, a föld igazsága, a
nehézkedés új törvénye, a mágnesség új elmé-
lete, amely készen pattan ki zsenijéből, hogy
mire rébbe ér a hajó, már csak asztalhoz kell
ulnie a tudósnak, hogy betübe rögzítse.

Igen Einstein Albert, akit kontinensek
ünnepelnek s aki szegényen, összehúzódva
második-osztályú vasuti fülkében utazik, ő tán
a hajón is több babért és krizantémumot hozott
magával Nipponból, mint honoráriumot s itt is
mérsekelte szakaszt volt kénytelen bérelni,
ez az Einstein Albert most egy új elmélettel
kötött ki, ahogy áthajózott Bab-el-Mandeben
és a szuezi csatornán. Az Indiai-óceán egy-
hangu, termékeny csendjében született meg
benne az új teória, ahol az ég és föld rejtel-
meire gondolt, talán ép babrált borostyán
cigarettaszípkájával, amely magához tapintja a
leheletnyi cigarettapapírt. Még nem tudni mi
ez az új teória, mert Einstein fukaron és
szerényen beszél róla (hogy mégis beszél: ki
bir el egy új-nagy igazságot, hogy néhány
primitív szóval ki ne bugyanjon belőle?), a
nehézkedési törvény s a földvonzás törvénye

ez, amellyel a német-zsidó fizikus nyilván más
helyeken is eltéríti utjából minden idők leg-
nagyobb fizikusát, a mester Newtont, ő Einstein
elméje nem rakta le a pontot a relativitás
után, új-meg-új szüzetakat tör, hogy meg-
állítsa egy pillanatra a mindenséget, az időt
és a marakodó emberiséget. Milyen sötét és
kicsiny pontocskák az ő öröktévékeny zseni-
jéhez képest azok az egyetemi tekintélyek,
tanárok és akadémikusok, akik úgy őrzik meg
tekintélyüket, hogy az ő hírnevének uszályát
tépdesik! S milyen kicsinyek és mulandók,
akik az ő fénylő homlokán a fajiság bélyegét

Harminc búzbomba a kamarában

A kamara is megszavazta az alkotmányreformot. Népgyűlések
országsszerte. Nagy ellenzéki demonstráció készül Gyulafehé-
váron. A szenátus megszavazta a zsidókra vonatkozó he-
tedik szakaszt

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A kamara hétfő esti ülésén újabb vihar
volt a vasárnapi események miatt. Bratianu
miniszterelnök Maniu Gyulával szemlélte és
kijelentette, hogy a kormány nyugodt marad,
nem reagál az ellenzék provokációjára. Ezután
a kamara is megszavazta általánosságban az
alkotmányt, a szavazásban az ellenzék részéről
csak négy Jorga-párti vett részt. A szenátus a
részletes vitát folytatta és a zsidókra vonatkozó
7. szakaszt megszavazta.

Az alkotmány részletes vitája gyors ütem-
ben fog előrehaladni és valószínű, hogy nyolc-
tiz nap részleteiben is megszavazzák. A pénz-
ügyminiszter elkészült a költségvetéssel is, ame-
lyet nyomban az alkotmány után letárgyalnak.
A kamara keddi ülésén egyébként újabb
botrány volt. Az ellenzék tüntetően kivonult a
teremből, miközben mintegy harminc búzbombát
robbantottak fel az ülésteremben.

A kamara megszavazta az alkotmányt

A kamara hétfői ülését délután 3 órakor nyi-
totta meg Orleanu elnök. A jegyzőkönyv felolva-
sása után Darleanu, Gherea és Bogdan szóla-
nak fel napirend előtt.

Magura az egyesült ellenzék nevében tiltakozik a vasárnapi események miatt. (Nagy zaj.)
Követeli, hogy a belügyminiszter válaszoljon.

Ekkor lép a terembe Bratianu miniszterelnök, akit a többség nagy tapsal, az ellenzék fütttyel és „mondjon le” kiáltásokkal fogad.

Az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után Bratianu miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány megőrzi nyugalma az ellenzék magatartásával szemben és szilárdan kitart álláspontja mellett.

Maniu és Bratianu heves szóharcot vívtak az alkotmányról. Az alkotmány vitájához hozzászóltak Lázár Aurél nemzetipárti, Hans Otto Roth és Brandsch szász képviselők, majd Jorga teszi meg észrevételeit a javaslat ellen.

Ezután a kormánypart részéről indítványozták az általános vita befejezését. Draghics parasztpárti tiltakozik ellene, mire nagy zaj tör ki. A zaj elűlésével Juniánt és Bocu Severt a fegyelmi bizottság elé állítják.

Ezután Chirculescu előadó emelkedik szólásra, az ellenzék azonban megakadályozza beszédét.

Erre az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, mire az ellenzék a kijárat felé tördül és a „Des-teaptete Romane”-t énekli.

Közben verekedés támad. Manteanu nemzeti

keresik, és a keresztet, a kampókat, szögezik vele szembe! Gyönyörű elégtétel Einstein faj tájának, amelyet ez a tudós nyílt öntudatta mond a magáénak, hogy Einsteint most a spanyol akadémia s a spanyol király hívta meg; s a spanyol nép, amely Kolumbus testvéreit Kolumbus ideje óta elüldözte s befogadni se akarta többé, most büszke, hogy módot nyújthat a relativitás tudósának, hogy kutatásait folytassa. Katholikus Ferdinánd és Izabella utóda a trónon rehabilitálja a spanyol népet és Torquemada országa befogadja a kor nagy tudósát, aki saját hazájában kis és kegyetlen torquemadák miatt nem tarthatja zavartalanul a holnap emberisége elé roppant homlokának roppant gondolatait.

párti és Dobrescu liberálistáért a verekedésben megsebesülnek. A kamara ezután névszerinti szavazásban 225 szavazattal 4 ellenében általánosságban megszavazta az alkotmányreformot.

A szavazás után Bratianu heves beszédét mondott az ellenzék ellen. Beszédében foglalkozik a kisebbségi kérdéssel is és kijelenti, a kisebbségek igényt tarthatnak az állampolgárokat megillető jogokra, de nem privilégiumokra.

Az ülés este 10 órakor ért véget.

Az alkotmány részletes vitája a szenátusban

A szenátus ülésén folytatták az alkotmányreform részletes vitáját. A javaslat 5—16. szakaszait megszavazták. Nagyobb vita volt a 7. szakasznál, amelynél Pacurariu és Gaita a zsidókra vonatkozó régi rendelkezések fentartását kívánták. Constantinescu miniszter és Draghicescu felszólalásai után módosítás nélkül elfogadták a törvényjavaslat szövegét. A 16. szakasznál Pacurariu kéri a halálbüntetés bevezetését, a javaslatot azonban elvetik. A gyűlés este 8 órakor ért véget.

Letartóztatások az utcai tüntetések miatt

Az ellenzék vasárnapi és hétfői tüntetése még mindig izgalomban tartja a fővárost. A tüntetések idején az uralkodó vadászaton volt, de az események hírére visszatért a fővárosba és azonnal magához kérte a miniszterelnököt és a belügyminisztert. A miniszterelnök és a belügyminiszter részletesen informáltak a királyt és közölték vele, hogy a népgyűléseken a koronát is megtámadták. Azután a szükséges intézkedéseket beszéltek meg. A király határozott kívánságára minden összeütközést kerülni kell.

A tüntetések miatt eddig husz letartóztatás történt és újabb letartóztatások is várhatók. A főváros utcái, főleg a parlament környéke, teljesen meg van szállva katonasággal, mert olyan hírek is elterjedtek, hogy a vidékről a fővárosba özönlő parasztok meg akarják akadályozni a kamara üléseit. A Calea Victoriein levő demokrata klubot, amelyben a nemzeti párt helyiségei is vannak, a katonaság körülzártá.

Maniu a főváros lakosságáról

A vasárnapi és hétfői tüntetéseken a nemzeti pártiak elsőszemben vettek részt a reggeli utca tüntetéseken. A „Dimineata” munkatársának Maniu Gyula ebből az alkalomból a következőket mondotta:

— A főváros lakosságának magatartása a legjobb benyomást tette rám. Az történt, amit mi akartunk: békés, de nagyon erőteljes tüntetést. A lakosság első hívásunkra a reményen felüli hatalmas számmal lépett mellénk és ezt a legszívebben megköszönöm. Ez a mellénkállás azt jelenti, hogy a román főváros lakossága politikailag érett, meg tudja ítélni a helyzetet. Amikor nagy parlamenten kívüli akciónk első lépését megtettük, ezt jólesik tudnunk.

Népgyűlések országsszerte

A bukaresti népgyűlések után az egyesült ellenzék az ország minden nagyobb városában népgyűléseket fog tartani. E héten Galacban, Brailában, Pitestiben és Calarasiban tartanak tüntetéseket, a jövő hét végén pedig Gyulafehérvárra hirdetnek nagy demonstratív kongresszust.

Újabb minisztertanács

Bukarest, március 20. (Rador.) Ma délelőtt a beteg Duca külügyminiszter lakásán újabb minisztertanács volt, amelyen résztvettek a kamara és szenátus alelnökei és az alkotmányjavaslat előadója. A minisztertanács az alkotmányjavaslat összefüggő több kérdést beszélt meg, ezek között a nacionalizálás ügyét, egyelőre azonban nem állapítottak meg végleges formulát. Nem hoztak határozatot az ortodox egyház uralkodó jellegének kérdésében sem, hanem úgy döntöttek, hogy az alkotmányreform általános vitájában ezeket a szakaszokat csak a vita lefolyása után fogják végleg megformulálni.

A rendfenntartás

Vaitoanu tábornok belügyminiszter ma hosszabb tanácskozást tartott Mardarescu tábornok hadügyminiszter, Davidoglu tábornok térparancsnok, Nicolescu tábornok rendőrprefektus, Holban tábornok és az ügyészség képviselőinek bevonásával, amelyen megbeszélték azon intézkedéseket, amelyeket az ellenzéki tüntetések folytatása esetében a rend fenntartására szükségesnek vélnek.

A belügyminiszter a tanácskozás után a minisztertanácsba ment, ahol jelentést tett a helyzetről és ama véleményének adott kifejezést, hogy mártól fogva a fővárosban helyreáll a nyugalom.

Elkészült a költségvetés

Bukarest, márc. 20. Bratianu Vintila pénzügyminiszter ma délelőtt Gheorghiu pénzügyi államtitkárral és Dobrovics pénzügyminisztériumi könyvvezetési igazgatóval együtt elkészítette végleges költségvetési javaslatát. A költségvetés bevételei és kiadásai 15 milliárd lei összegben vannak előirányozva 9 óra, úgy hogy január elsején költségvetési év kezdődik.

Az új költségvetés a tisztviselők fizetésének javítására 150 milliót szám drágasági segély címen, amelyet az őszi segély mintájára fognak kiosztani. A pénzügyminiszter a költségvetést csütörtökön terjeszti a parlament elé.

Büzbombák a keddi ülésen

Bukarest, március 20. A kamara tegnapi ülését feszült érdeklődés közepette nyitotta meg Orleanu elnök délután fél négy órakor. A képviselők még a vasárnapi és hétfői tüntetések izgalmai alatt állottak.

Elsőnek Vajda-Voivod Sándor szólalt fel és az ellenzéki pártok nevében tiltakozott a vasárnapi és hétfői események ellen. Vajda felszólalása olyan komoly és tárgyilagos hangú volt, hogy egyik oldalról sem zavarták közbeszólásokkal.

Utána Bujor János az ellen emelt vétőt, hogy a kormány a hétfői esti ülésről tendenciózus tudósításokat küldött szét az országba. Junian képviselő a vizifecske használata ellen tiltakozott, amelyekkel a katonaság a Piata Teatrului-on a tüntető tömeget szétoszlatta. Tiltakozott ezenkívül az ellen, hogy a parlamentet katonasággal zárták körül akkor, amikor a még érvényben levő régi alkotmány kifejezetten előírja, hogy ezt semilyen körülmények között nem szabad megtenni. A kormány tehát alkotmányértést követett el.

— Most is szuronyok között beszéltek! — jelentette ki Junian és felmutatott a karzatokra,

ahol szuronyos katonák állottak őrt.

Most Maniu áll fel szólalásra. Mihelyt alakját felemelkedni látják, a többségben pokoli lármá tör ki, amelyet Orleanu nem képes csillapítani. De a többség hiába is várja, hogy Maniu beszélni kezdjen, mert az egész ellenzék, mint egy adott jelre, egyszerre feláll a padsorokban, kisebb csoportokra oszlik és Maniuval az élén, kivonul a tereméből. A zajongó többség bámulva nézi ezt a kivonulást, nem tudja mire vélni. Amikor azután az utolsó ellenzéki képviselő is eltűnt az ajtókból és a többség magára maradt, egyszerre kis pukkanások hallatszottak és pillanatok alatt borzalmas büzzel telt meg a terem. A képviselők orrukhoz kapnak, betartják a szájukat, egymás hátán tódulnak a kijáratok felé. Néhányan közülük megérik a kénhidrogént és még fejveszetettebbül menekülnek.

Másfél óráig tartott, amíg a termet annyira kiszélesítették, hogy a képviselők újra bevonulhattak. Megállapították, hogy mintegy harminc büzbomba robbant fel. Az egyik ellenzéki képviselőt, akinek az ülése alatt szellőztetés közben büzbombákat találtak, mentelmi bizottság elé utasították.

Palesztináért -- Nyugatkanadában

Irta Patterson örnagy

Abban az időben, amikor a Keren Hajjeszód igazgatóságától megbízást kaptam, hogy propagandát tegyek Kanadában, a messze, napsugaras Bagdadban voltam éppen. Bagdadtól Vancouverig pedig bizony hosszú az út. Sok különféle ország, nép és város esik utközebe és sokféle az utazási eszköz is, amit egy ilyen nagy távolságon igénybe kell venni. A sivatag csendes, türelmes tevéjétől messze az ut a dübörgő, szikrázó vonatokig, amelyek a művelt államokon keresztülszáguldanak. És még addig is hány hajón kell utazni. Minden alkotmányt, még repülőgépet is igénybe vettem, hogy a Keren Hajjeszód megbízásának idejekorán eleget tehessenek.

Kanadában Vinipeg volt a legelső állomás, ahol a Keren Hajjeszód-akciót megkezdtem. Be kell vallanom, eleinte kételkedő voltam az utam eredményéről. Mindenütt nagy gazdasági válságról hallottam, amely megbénítja az életet. A kereskedelem csúszda jutott, a gabonáarak erősen estek. Mégis, a viniegi cionistáknak kedvük volt arra, hogy fogadásunkra bankettet rendeznek. Dr. Goldstein volt velem, aki vázolta a megjelenteknek Palesztina felépítésének szükségességét. Én pedig Palesztina történelméről, szépségeiről és arról a csodálatos nagy munkáról beszéltem, melyet a cionista világszervezet ott eddig véghezvitt. Vinipeg zsidói felfigyelték. És meglepetés volt számunkra az a hatalmas összeg, amelyet a Keren Hajjeszód céljaira még a bankett ideje alatt lefizettek.

Ugyanígy kedvező eredményeket értünk el

Calgariban, Edmontonban, Saskatonban és Fort-williamban. Lehetetlen, hogy mindazokat az asszonyokat és férfiakat, akik munkánkban segítségünkre voltak, névleg felsoroljam. Hála és köszönet nekik, így, névtelenségükben.

Nagyon érdekes, miként gyűjtenek a nyugat-kanadai zsidók a Keren Hajjeszódra, amikor egyedül vannak. Kis kecskéikkel járnak házról-házra, ezzel akarják a lakosság figyelmét Palesztinára terelni. A kecske ugyszólván Palesztina élő jelvénye Kanadában. Egyedül Vinipegben több mint ötvenezer dollárt adtak össze.

A nők a Hadassza-kórházak céljaira gyűjtöttek. Általában érdekes és jóleső volt megfigyelnünk, milyen nagy érzékük van az amerikaiaknak a praktikus élet iránt. Kórházak, mezőgazdasági intézmények, iskolák vasutak: — ilyen célokra szívesen áldoznak.

Kedves emlékem az edmontoni egyetem zsidó hallgatóinak és hallgatónőinek elcsodálkozása, amikor palesztinai kollégáik hőstetteiről beszéltem nekik.

— Igazán? — kérdeztem meglepődve. — Ilyen önfeláldozók...? — És csillogott a szemük. Egyizben előadást tartottam a Canadian Clubban Palesztináról. Észrevettem, sok telréertés van a kanadai zsidók között a cionizmusról, de amikor a cionizmus gyakorlati megvalósításának eredményeiről beszéltem, láttam, szemmel láthatólag sokan revidáltak már ott az előadó teremben a cionizmusról alkotott véleményüket.

Meg vagyok róla győződve, hogy az amerikai zsidóság a jövőben is ki fogja venni részét Palesztina felépítésében.

Chaluc vilá kongresszus

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, március 15. A Hechaluc világszervezet most tartotta meg itt második vilá kongresszusát. A kongresszusra egyedül Lengyelország huszonhét delegátust küldött. Képviselték magukat Lengyelország, Litvánia, Románia, Németország, Csehszlovákia és Konstantinápoly chalucái. Az ünnepélyes megnyitó szavakra menő közönség jelenlétében folyt le. A palesztinai Lewinsohn kegyeles szavakkal emlékezett meg a Tel-Chaj mellett elesett chaluc-testvérekről és a mozgalom elhunytjairól: A. D. Gordonról, Brennerről, Trumpeldorrról.

A cionista végrehajtóbizottság nevében Julius Berger köszöntötte a konferenciát, a cionista munkáspárt (Hitachdut) képviselőjében pedig A. Katzenelson üdvözölte a zsidó testvéreket. Rubaschoff azokról a föladatakról beszélt, amelyek most tornyosulnak a chalucok elé. Hangsúlyozta, hogy ki kell mélyíteni a mozgalmat, új tartalmat kell adni neki, főként oly módon, hogy a munkát átvigyék a fizikai tere.

A mozgalom — mondotta — olyan stádiumba jutott, hogy a programosdi és elméleti célkitűzések teljesen hiábavalók. Ma már mindenki tisztában van a céllal, amely nem lehet más, mint Erec Jisrael ujjáépítése. Ez minden chaluc öntudatában gyökeret vert már. Fel kell készülnie mindenkinek a hasznos szakmunkára. Fizikai erőket kell beállítanunk a zsidó ügy szolgálatába. Főösleges hangsúlyozni, hogy ezzel a zsidó dolgozók szellemi élete nem fog háttérbe szorulni, hiszen a zsidóság mindig is szelleme ébrentartását tartotta a faji továbbélés főkéllékének. Össze kell fognunk a szellemi munkát a fizikaival és becsületet elszánt-sággal és nagy lendülettel kell nekiindulnunk annak az utnak, amelyet számunkra a történelem kijelölt. Tehát a testi és technikai művelődés jegyében kell végrehajtanunk azt az átcsoportosító munkát, amely reánk vár.

A palesztinai referátum előadója, Hoss ismertette a Palesztina-munkát, az eddig elért eredményeket és azokat a lehetőségeket, amelyek a chaluc-munkára Erec Jisraelben várnak.

Rablótámadás egy bécsi postahivatalban

Leütötték a postáskisasszonyt és huszonhárommillió koronát elraboltak

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Bécs, március 20. Hétfőn este vakmerő rablótámadás történt a IX. kerület postahivatalában, a Hauptstrasse 128. szám alatt. Hermine Schweitzer postahivatalnoknőt, aki szolgálatban volt, kedden reggel eszméletlenül találták, fején súlyos sérülések voltak és a pénztárból huszonhárommillió korona hiányzott.

A megsebesített postahivatalnoknőt azonnal bevitték a Rudolf-kórházba. Állapota válságos. A rendőrség a rablótámadásról a következő közleményt adta ki:

Hétfőn este, nem sokkal hat óra után, a mentőket kihívták a Simmeringer Hauptstrasse 128. szám alá. Dr. Straka ügyeletes orvos, amikor belépett a postahivatalba, látta, hogy az egyik rácsablak mögött egy leány fekszik eszméletlenül. Megvizsgálta és megállapította, hogy agyrázkódást szenvedett, ezenkívül szemé alatt véres zúzódások vannak, koponyája közepén és oldalt be van törve.

A rablótámadást közvetlenül hivatalzárás után követhették el. A rendőrség azt hiszi, hogy a tettesek jól ismerték a postahivatal helyiségét és az ottani munkarendet. A merénylők bizonyosan egyedül találtak áldozatukat, az íróasztalon semmi nincs megbolygatva, tudták a pénz helyét, nem kellett sietniük, miután semmiféle meglepetéstől nem tartottak. Azok, akik a rablótámadás idején a Hauptstrassén jártak, azt vallották, látták a postahivatal bejáratát előtt egy negyvenévkörű bajszos férfit, félszemmel befelé ügyelt, mintha várta volna, hogy valaki kijöjjön a postáról.

A járőrelőknél ez nem tunt fel, mert azt hitték, még nyitva van a hivatal. Több tanu, fiatal, talán buszéves suhancot látott kijönni a postáról, aki csatlakozott a bejáratnál váró idősebb férfihez, azután együtt sietve eltávoztak.

A néppárt kolozsvári értekezlete

Daianu esperes és Groza Péter az erdélyi averescanusok fokozottabb aktivitásáról. Uj népies hetilapot indítanak. Goga Octavian nyilatkozik az Uj Keletnek az elkerülhetetlen kormányváltásról és az „erdélyi zsidó problémá”-ról

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A néppárt erdélyi vezetői kedden délután három órakor értekezletre gyűltek egybe Kolozsváron. Az értekezletet a Newyork-szálló ttermében tartották meg Goga Octavian elnöke alatt, mintegy negyven vezető averescanus részvételével. A néppárt most fokozottabb aktivitásba kezd, mert mint Goga Octavian kiemelte, ugylátszik, hogy a párt hamarabb kerül kormányra, mint azt maga is kívánja. Ez alkalommal munkatársunk beszélgetést folytatott Daianu esperessel és dr. Groza Péter volt miniszterrel, akik az értekezlet tárgyáról nyilatkoztak és Goga Octaviannal, aki nagyérlelkességű kijelentéseket tett az elkerülhetetlen kormányváltásról és az erdélyi zsidóság kérdéséről.

Népies hetilapot indít a néppárt Kolozsváron

A tanácskozáskor tárgyáról Daianu esperes, Kolozsvár volt szenátora a következőket mondotta munkatársunknak:

— A néppárt erdélyi vezetői gyűltek ma

Goga Octavian nyilatkozata

Az értekezlet végén Goga Octavian, az Averescu-kormány volt szépművészeti és közoktatási minisztere szíves volt hosszabban elbeszélgetni munkatársunkkal:

— A legaktuálisabb kérdés, miniszter ur: mikor és ki következik Bratianu Jonel után?

— Kétségtelen, — felelte Goga Octavian — hogy a mai kormány helyzete igen súlyos és ha nem is lehet mondani, hogy az órái, napjai, vagy hetei meg vannak számlálva, de annyi bizonyos, hogy a kormány már is megbukott. Ennek az ennek a folyamán föltétlenül kormányváltás lesz. Csak természetes, hogy az ország vezetését olyanoknak kell átvénniök, akik ez utolsó években hosszabb ideig kormányoztak és olyan munkát végeztek, amellyel széles néptömegek bizalmát megnyerték. Olyanoknak kell kormányra kerülniök, akik már bebizonyították, hogy az ország zilált állapotait rendbe tudják hozni. A rendre ma nagyobb szüksége van Romániának, mint valaha. Azok fognak kormányra kerülni, akik rendet tudnak teremteni anélkül, hogy erőszakos történetekkel az ország békéjét fenyegetnék. Ugylátszik, a viszonyok kényszerítő ereje természetes predispozíciója folytán a néppártot állítja előtérbe. Hozzátehetem még: a néppárt hamarabb kerül kormányra, mint azt ő maga akarná. Averescu tábornok többször kijelentette: a néppárt semmit se tesz, hogy az ország élére kerüljön. Ő akkor áll az ország élére, amikor a román állam érdeke azt föltétlenül megkívánja és ma ismét ezzel az esettel állunk szemben. Az események ismétlődnek.

Az erdélyi zsidó probléma

Bennünket ma elsősorban — jegyezték meg — nem a gazdasági téren tapasztalható rendtelenség érdekli, mint inkább az a mozgalom, amely a zsidóság ellen irányul és amely teljesen felborította az ország belső békéjét. Mi lesz az esetleges néppárti kormány álláspontja a zsidóellenes mozgalommal szemben?

— A mi kormányunk — mondotta Goga — rendet teremtett a multban és csak természetes, hogy a jövőben is minden rendzavarással szembe fog szállni. Álláspontomat a numerusz klauzusz ügyében már ismerik. A diákoknak vannak jogos gazdasági követeléseik, amelyeket a kormánynak teljesíteni kell, hogy a román diákok szabad versenyét kulturális téren lehetővé tegye. A numerusz klauzusz-követelés csak eszköze lehet a diákságnak jogos kívánságai kiküzdésére és ha a gazdasági követeléseket teljesítettük, a semmiképpen sem helytálló numerusz klauzusz-követelés magától esik el. Ezzel szemben néhány szót kell szólnom az erdélyi zsidóság külön problémájáról. Erdély zsidósága a magyar kultúra jegyében nőtt fel és ennek a kulturának a hatása alatt áll ma is. Jogos a követelés, hogy az erdélyi zsidóság lélekileg is közeledjen a vezető román néphez és teremtsen vele olyan erkölcsi és kulturális kapcsot

egybe Kolozsvárra, hogy a szervezeti ügyeket megbeszéljék. Az értekezletnek nincsen különösebb célja. Pártunk teljes erővel folytatja erdélyi szervezeteinek organizálását és erre a célra a keddi ülésen a megyei párt szervezetek főnökei elhatározták, hogy új hetilapot indítanak. A lap egyelőre hetenként fog megjelenni Kolozsváron és célja a nép szélesebb köreiből szolgálni a néppárt elveit. Ugyanaz lesz népies kiadásban, mint a „Tara Noastra” az intellektuelek számára.

Groza Péter Bukarestbe utazott

Groza Péter Erdély volt minisztere délután fél hét órakor távozott az értekezletről. Sietett, mert hét órakor Bukarestbe indul.

— Nagyon sajnálom, — mondotta munkatársunknak — hogy nem érek rá többet mondani. Ujra összeállítottuk a megyei szervezeteket és fokozottabb aktivitást kezdünk. Turnékat rendezünk és lapot indítunk. Goga Octavian a szerkesztője, én inkább csak az adminisztrációs ügyeket intézem.

— Bukarestből mi hír, miniszter ur?

— Nem tudom még, most utazom oda.

latot, amilyen a regáti zsidóság és a román nép között fennáll. Sokat tehetne ennek érdekében Erdély zsidósága, ha a specifikus magyar kultúra mellőzésével összhangot teremtene a maga mozgalmai és a regáti zsidóság hazafias törekvései között.

— Miniszter ur tudja, hogy Erdély zsidóságának nagyrésze az utolsó időben nemzeti irányban orientálódott és a maga önálló zsidó népi erőit igyekszik kiélni. A kormányok ezt a törekvést nem akarják elismerni és Anghelescu közoktatásiügyi miniszter például kijelentette: ha az erdélyi zsidók tudtak magyarok lenni, tudjanak most románok lenni. Az öntudatos zsidóság ezt nem teheti meg és az állammal szemben való minden lojalitása mellett is ragaszkodik politikai és kulturális egyéniségéhez.

— Anghelescu miniszter ur — felelte Goga — azokra a zsidókra tette ezt a kijelentést, akik ma is magyarságukhoz ragaszkodnak. Csak természetes, hogy a román állam nem engedheti meg, hogy az erdélyi zsidók magyarok maradjanak, a beszárbiak oroszok és a bukovinaiak németek. Ezzel szemben az is természetes, hogy a zsidóság önálló nemzeti törekvései ellen az állam nem emelhet kifogást és ezt legalább is az a kormány, melynek én tagja voltam, nem is tette. A hányszor hozzám mint közoktatásiügyi miniszterhez a zsidó testületek olyan kéressel fordultak, hogy a héber nyelvet és héber kulturát akarják propagálni és fejleszteni, mindig a legnagyobb előzékenységet tanúsítottam. Hiszem, hogy ennek a jövőben sem lesz semilyen akadály.

Ezért szükséges, hogy a zsidóság hivatott vezetői keressék az összeköttetést a románság és az állam illetékes faktoraihoz és mondják meg, mik azok a feltételek, amelyek ezt a kétségkívül jogos törekvést elősegítik. Meg fognak róla győződni, hogy ezeknek a törekvéseknek Romániában nincs akadályuk.

Goga Octavian a beszélgetés végén még kijelentette, hogy a néppárt ma ellenzéken van, a parlamentben nem vesz részt az alkotmányreform tárgyalásán, de a caranista-nacionalista ellenzék haremódorát sem helyesli.

Mint az Uj Kelet munkatársa értesül, a néppárt vezetői kedden este a Newyorkban bankettet tartanak és szerdán délelőtt folytatják a tanácskozásokat.

— Budapestben interpellálnak a diáküntetések ügyében. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés folyosóin igen izgatott a hangulat, az elnök három interpellációra adott engedélyt. Csilléry az egyetemi ifjuság tüntetésével, Grieger a komáromi választási incidensekről, Benedek szintén a diákzavargások ügyében interpellál.

* Legújabb divat szerinti ruhák Lukács ur divatszalonjában készülnek Wesselényi-u. 20. 1-ső emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

Párisi orvos a jövőbelátásról

Egyik asszonypáciense előre megérezte ura halálát

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, március 20. Feltűnést keltő felfedezéseket közölt az újságírókkal dr. Theodor Osty orvos a jövőben történő események előre való megérezéséről és arról a kutatásról, amit ezen a téren a gyakorlati életben végzett. Dr. Osty felfedezéseivel kapcsolatban a francia fővárosban így kiáltottak fel az emberek: milyen boldogság lesz! mindent előre fogunk tudni! mennyi hibát fogunk elkerülni! mennyi ballépéstől és fölösleges munkától menekülünk meg: milyen okosan tudjuk majd beosztani az életünket!

— Igen — állítja dr. Osty —, bizonyosan tudom, hogy az események előrelátása emberileg lehetséges. Számos bizonyíték van erre orvosi gyakorlatomból.

— Mondjon egy ilyen esetet, — kérték az újságírók.

— ... amelyben valaki előre megérez valamit?

— Igen.

— Nem is kell messzire mennem. Csak nemrég volt egy páciensem, egy asszony, akit napokig borzasztó félelem gyötört. Rémlátásai voltak, retentő félelem fogta el, hogy meghal az ura. A rokonok csóválták fejüket. Idegesség! Én már az első nap komolyan fogtam fel az asszony előérzeit. Volt rá okom? Sok. Három nap elmúltával, estefelé, az asszony lecsillapodott. A vacsoránál volt nyolc és kilenc óra között, az ebédőben. Ugyanabban az időben az ura a kaszinóban lefordult a klubszékről. Az asszony éppen felkacagott a gyümölcsnél. Még feketekávéval ivott, ekkor a mentők már az előszobában voltak a halottal.

— ... Érdekes ... — gondolkodtak el, akik dr. Ostyt hallgatták.

— Ez az előrelátási képesség, — folytatta az orvos — amit legszívesebben metagnomiának neveznek, alapjában mindannyiunkban megvan. A bennünk lévő tudatalatti hajlam az, amely nem logikus, átugrik teret és időt és egy villanással felfog előjövő eseményeket. Egyébként — fejezte be dr. Osty — mindig csak egyéni megértésről lehet szó, tömegérzésről csak nagy általánosságban. Forradalmakat, háborukat, válságokat esetleg megérez előre a tömeg, de egyes életkebe benyúló történeteket csakis egyén foghat fel.

Az újságírók, miután dr. Osty felcsigázta érdeklődésüket, elmentek még Fraga asszonyhoz, ismert párisi jósnő, aki az előrelátási képességről a következőket mondotta:

— Én ugyan nem dolgozom orvosi műszerekkel, én csak a kéz vonalaiból olvasok, de annyi bizonyos, a jövő előre való megérezése nem humbag. Amint az orvosok megtudják állapítani a kéz vonalaiból, tornájáról a tuberkulózist, a vérbajt, én a jellemtudom belőlük kiolvasni. A jellemből azután következtetek a sorsra.

Ettől már — konstataáltak az újságírók — dr. Osty metódusa rokonszenvesebb és bizalmat-keltőbb.

— Elitelték a kiskerekii lázadási per vádlottait. Több napig tartó tárgyalás után a VI. hadtest hadbírósa meghozta az ítéletet a kiskerekii lázadási perben. Mintegy háromórás tanácskozás után hirdették ki az ítéletet. Eszerint G. Szilágyi Józsefet, M. Szilágyi Gyulát, P. Szilágyi Eleket, Báthori Gyulát és Orosz Jánost 5 évi börtönre, Barna Sándort, Steinmetz Lajost két évi börtönre és 5000 lei pénzbüntetésre, ifj. Báthory Lajost, Beldi Eleket, G. Szilágyi Sándort két évi börtönre, Vadas Sándort, R. Deák Sándort, Koncz Sándort 1 évi börtönre és 5000 lei pénzbüntetésre, Vadas József, Horváth Ferenc, Kota Dániel, Hermann József, Koptil József, Horváth Sándor, Molnár Károly, id. Szilágyi József, Báthori Lajos I., B. Kiss Lajos 3 havi börtön és 1000 lei pénzbüntetéssel sújtattak, Kiss Józsefet, Báthori Károlyt, Pál Józsefet, Mona Sándort, M. Szilágyi Gyulát 2 havi fogházra és 1000 lei pénzbírságra, Bihari Imrét 1 évi börtönre és 5000 lei pénzbírsággal, Osorba Imrét 6 havi Kiss Sándort és Horváth Józsefet 3 havi fogházra ítélték. Gedeon Mihály jegyzőt a hadbírósa felmentette.

Einstein új elméletét fedezte fel

Utaztában az Indiai-óceánon a nehézkedés és a földmágnesség új törvényére jött rá. A felfedezés, Einstein szerint, a relativitásnál is nagyobb jelentőségű

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Athén, márc. 20. Egyiptomból érkezett értesülések szerint Einstein Japánból visszatérőben pihenőt tartott Kantarában, a szuezi csatorna partján, ahol az ottani helytartónak, régi barátjának, egy görög embernek rendkívül érdekes dolgokat mondott el világhírű utjának tapasztalataiból.

Einstein mindenképp áradozva emlékezett meg arról a jótékony hatásról, amelyet a tenger gyakorolt szellemi életére. A hőmpolygó tenger és a kék ég között esodálatosan szabadon szárnyal a gondolat. Messze a városok zajától az agy rendkívül alapos elmélyülésre képes. Legérdekesebb kijelentése azonban a nagy zsidónak kétségtelenül az, hogy az Indiai-óceánon új felfedezést tett, amelyről azt hiszi, még a relativitási elméletnél is nagyobb feltűnést fog kelteni.

Részleteket nem mondott Einstein, ezeket egyetemi felolvasására tartogatja, csupán annyit

árult el, hogy az új felfedezés a föld nehézségi illetve vonzóerejének és a földmágnetikai erejével való összefüggéséről szól, amire a borostyánkő egyes tulajdonságainak vizsgálatából jött rá.

Einstein rengeteg emléket hozott magával utjáról. Japánból gyönyörű selyemtakarót, a császár és a felkelő nap országa bölcseinek aláírásával, Palesztinából régiségeket. Itt Sir Herbert Samuel fő kormányzó vendége volt. Einstein töle szokatlan rajongással beszél a Szentföldről, boldog jövőt jósol lakóinak és különösen a Jordán vízének elektrizálásáról vár sokat.

Egyiptomban csak rövid időt töltött, onnan görög barátjától elbucszva, az „Ormuz” hajón Spanyolországba utazott. Spanyolország lesz ugyanis az az állam, amely Einstein legközelebbi kutatásainak költségeit magára vállalta.

Franciaország a rajnai államot követeli a Ruhr-vidék ellenében

Abernon lord berlini angol követ közvetít. Anglia és Franciaország között tárgyalások kezdődtek

— Az Uj Kelet tudósítójától —

London, márc. 20. Londonban és Párisban egyaránt érdeklődéssel kísérik Abernon lord berlini angol követ londoni útját. A „Humanite” értesülése szerint Abernon német javaslatokat vizsgál Londonban. Az angol külügyminisztérium, amelyhez a „Humanite” ez ügyben felvilágosításért fordult, minden tájékoztatást megtagadott és kijelentette, hogy a nagykövet útja nincs összefüggésben a jóvátétel ügyével.

Berlin, márc. 20. Mértékadó helyen kijelentik, hogy Anglia és Franciaország között tárgyalások indultak meg. A tárgyalások arra vonatkoznak, hogy milyen feltételek mellett hajlandók a franciák kiűriteni a Ruhr-vidéket. A lap véleménye szerint a franciák a Ruhr-vidékért cserébe a Rajna-vidéket akarják, hogy abból ütköző-államot alakíthassanak.

Páris, márc. 20. A „Pertinaux Echo” értesülése szerint Poincaré a Rajna-tartományokban az eddiginél sokkal hatásosabb ellenőrzést fog követelni, mert Franciaországot Németország részéről veszély fenyegeti. A lépés annál sürgetőbb, mert Anglia ismét fel akarja vetni a garanciális szerződés kérdését, aminek ezzel elejét lehet venni.

Poincaré lehetetlenné teszi a tárgyalást

Berlin, márc. 20. Berlini lapok rámutattak arra, hogy Poincaré legutóbb annyira engesztelhetetlen beszédet mondott, ami belátható időn belül lehetetlenné tesz minden tárgyalást. A német kormány nem tárgyalhat azon az alapon, hogy a rajnai tartományokat Franciaország annektálja, ez csak végsőkig meghosszabbítja a passzív rezisztenciát.

Berlin, március 20. A „Vossische Zeitung” londoni tudósítása szerint a német kormány javaslattételi hajlandósága kedvezően hatna a politikai helyzetre, még ha a német javaslatokat, vagy a jóvátételi végösszegeket Franciaország vissza is utasítaná.

Amerika nem válaszol

Newyork, március 20. A washingtoni külügyi hivatal kijelentette, hogy a német közlésekre, amelyek a franciák Ruhr-akciójának következményeit ecsetelték, nem fog válaszolni, nehogy ebbe beleavatkozást magyarázzanak bele.

Angliában német-francia szövetségtől tartanak

London, márc. 20. A „Daily Mail” értesülése szerint még ezen a héten hivatalos vagy félhivatalos tárgyalások indulnak meg Németország és Franciaország között. A lap szeretné, hogy Anglia is vegyen részt a megbeszéléseken, mert kíváncsi volna, ha Bonar Law megragadná a kínáló alkalmat, hogy Franciaország mellé álljon s így megerősítse az antant kötelékeit. Ha Anglia

megtagadná közreműködését, akkor Franciaország jogosult vagy a nacionalista tuzlok álláspontját követni, ami Németország feldarabolására vezet, vagy a két állam olyan szoros politikai és gazdasági kapcsolatot létesít, amely biztosítja számukra Európa felett az egyeduralmat. Párisban a tárgyalások esetleges megindulásáról nem tudnak, a külügyminisztériumban megcáfolják az erre vonatkozó híreszteléseket.

Az alsóházban világbojkottot követeltek Franciaország ellen

London, március 20. Jellemző az angol közvéleményre, hogy az alsóházban Simon független szabadelpvű-párti képviselő javaslata fölött a döntést,

Konstantinápolyban lesz az új békekonferencia

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, március 20. A keleti kérdést tárgyaló előértekezlet szerdán ül össze. Franciaországot a konferencián Bompard fogja képviselni.

London, március 20. A „Westminster Gazette” értesülése szerint a szövetségesek a török javaslatnak négy pontját vissza fogják utasítani. E négy pont nehézsége Castellarizozsigit visszaadása Törökországnak, a második arról szól, hogy a török államadóságokat kizárólag törökök kezeljék, a harmadik: a külföldiekre érvényes külön szabályok megszüntetése, a negyedik: török bíróságoknak a külföldiekkel való egyenjogúsítása.

Athén, március 20. (Rador.) Romanos párisi görög követ jelentése szerint Franciaország kész a keleti békétárgyalásokat Konstantinápolyban folytatni, ahol a nagyhatalmakat a szövetséges főmegbízottak képviselnék. Görög-

amely bizalmatlanságot javasol a kormány semleges politikájával szemben, csupán negyvennyolc szótöbbséggel vetették el. A bizalmatlanság mellett nemcsak a három ellenzéki párt szavazott együttesen, hanem a kormányt támogató konzervatív pártban is sokan tartózkodtak a szavazástól, elítélve a francia megszállási akciót. Merley beszédében kijelentette, hogy Franciaországnak nem a jóvátétel biztosítása, hanem területi bekebelezések a célja. Ha Anglia morális eszközei elégtelenek arra, hogy Franciaországra hatást gyakorolhasson, akkor szakítani kell Franciaországgal. Ezután Morel tartotta meg beszédét, aki a kormány politikáját még élesebben bírálta és kijelentette, hogy a közgazdaság további károsodásának elejét veendő, még a Franciaország ellen rendezendő világbojkott gondolatától sem riad vissza. A „Times” sürögösen követeli a kormánytól, hogy aktív európai politikát folytasson.

Újabb gyilkosságok Essenben

Berlin, március 20. Az esseni pályaudvar közelében tegnap két francia őrt meggyilkolva találtak. Essen város több vezetőemberét azonnal letartóztatták.

Essen, március 20. Az esseni pályaudvaron agyonlőtt francia őrszemekért a franciák tusképen letartóztatták a törvényszék elnökét, a birodalmi bank igazgatóját és több bankhivatal vezetőjét. A Smeets elleni merénylet miatt a megszállók elrendelték a kölni rendőrfőnök állásától való felfüggesztését.

Essen, március 20. A hatóságok tiltakoznak Quaatz doktor német birodalmi gyűlési képviselőnek a franciák részéről történt letartóztatása miatt. Hasonlóképpen lépések történtek a tuszul szedett bankigazgatók szabadonbocsátása érdekében.

A kivégzett gyilkosokat felmentették

Buer, március 20. A francia tiszttek állítólagos gyilkosait mind szabadon bocsátották. Laignelot tábornok közölte velük, hogy a vizsgálat kiderítette ártatlanságukat. A vizsgálat azt is megállapította, hogy a gyilkosság gyanúja miatt kivégzett két német ember is ártatlan volt.

Düsseldorf, március 20. A jóvátétel céljára lefoglalt árukból a belga tisztviselők nagy mennyiséget sikksasztottak el. Számos belga tisztviselőt letartóztattak.

ország helyesli ezt az álláspontot és ha Törökország új delegátusokat küld ki, ugy szintén más megbízottat küld. Ha ellenben újból Izmed pasa képviselné az angorai kormányt, akkor a görög kormány ismét Venizeloszhoz fog fordulni.

A kalifa fizetése

Angora, március 20. A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága megállapította az uralkodóház tagjainak és az uralkodónak tiszteletdíját. A javaslat szerint az uralkodó tizenötezer font tiszteletdíjat és tizenegyezer font pótlékot kap havonta. Gyermekai huszonhat éves korig ötven, harminchat éves korig nyolcvan, negyven éves korig száz, azonfelül százötven fontot kapnak havonként. A hercegnők ugyanezeket a díjakat öt évvel tovább kapják. Az uralkodó feleségei ötven fontot, a hercegek feleségei harminc fontot kapnak havonta.

— Kolozsvár lisztellátása. Megirtuk,

hogy tegnap egy városi és rendőrségi tisztviselőkből álló bizottság kutatott a kolozsvári gabonakészletek után. A tegnapi husz vagonhoz a mai napon még 89 vagon búzát találtak, úgy hogy a város ellátásában belátható időn belül zavar egyáltalán nem fog mutatkozni. A jelentékeny gabonamennyiség most már lehetővé fogja tenni nemcsak azt, hogy liszt kerüljön a piacra, hanem azt is, hogy az árakat csak mérsékelten emeljék. Kolozsvár város tanácsa ma erről tárgyalt és Stefanescu prefektus csütörtökön kész javaslatokkal utazik Bukarestbe, ahonnan a jövő hét valamely napján kész döntéssel fog visszatérni.

* A tavaszi futballbajnokságra sportegyesületek legelőnyösebb beszerzési forrása Sugár & Co. sportruháza. Cluj, Calea Victoriei 5. (v. Kossuth Lajos-utca.) Egyesületeknek, iskoláknak, viszont-eladókknak kedvezményes ár.

Róka, kelme, szörmfestés és vegytisztítás a legszebb kiviteiben a

„KRISTÁLY”-nál
Cluj. — Telefon 500.

Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban.

* Megnyílt Hirsch Antal uri divatszalonja Cluj, Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben dúsz választék, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

Markovits F. ékezereszt

Cluj-Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst-ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi árakon veszek.

HIREK

Borson letartóztattak egy ékszercsempészt

Aranyat, ezüstöt, platinát, brilliánt akart át-csempészni Magyarországra

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Nagyvárad, március 20. Tegnap délelőtt a biharpüspöki határon letartóztattak egy csempészt, aki közel egymillió lei értékű arany- és ezüstpénzt, platinát és brilliánokat akart kicsempészni Magyarországra. A csempészt Irimia vámfőnök vette észre, akinek a Kolozsvárról érkező vonat utasai között feltűnt egy sovány, borotváltarcu fiatalember, aki Bihar-püspökre érve, a vámvizsgálat alatt többször visszament a vonatba, majd újból leszállt és általában idegesen viselkedett. Irimia visszaemlékezett, hogy ezt az embert már többször látta Nagyvárad és Budapest között utazni. Amikor a gyanús utas böröndjeivel éppen a vámhivatalban volt, Irimia felszállt az üres fülkébe, ahol az ülés alatt a fűtőtesten négy igen súlyos kis csomagot talált. Még jobban körülnézett és a fülke ablakának alsó közfalában is talált három hasonló csomagot. Irimia helyükön hagyta a csomagot, visszament a vámhivatalba és jelentést tett felettesének, Dimitrescu vámfőnöknek. Dimitrescu úgy intézkedett, hogy a csomagokat egyelőre nem veszik el, hanem Irimia beül a fülkébe és Borsig kíséri a csempésző utast. Bors már magyar állomás. Ha itt csakugyan kiderül a csempésztés kísérlete, Irimia a gyanús utast letartóztatja.

Biharpüspökiben, a vizsgálat után, visszaszálltak az utasok a vonatba, Irimia is felszállt és éppen szemben helyezkedett el a csempésző fiatalemberrel. Mialatt Bors felé haladtak, a fiatalember beszélgetésbe eredt a fülkében ülő többi utassal, Irimival is. Beszélgetés közben Irimia egyszerre csak megkérdezte:

— Az öné ez a sok kis csomag az ülés alatt? — És lemutatott a fűtőtestre.

A fiatalember zavarba jött, végül is kimondta:

— Az enyém.

Izgatottan várta mi fog történni. Irimia nem szólt többé semmit, de amikor Borsnál megállt a vonat, a folyosóról behívta a román katonákat és a csempészre mutatva kiadta a parancsot:

— Tartóztassák le!

A letartóztatott csempészt bekisérték Bihar-püspökre, ahol felbontották a csomagokat. A vámhivatalnokok hozzávető becslése szerint a csomagok tartalma: az arany, ezüst, brilliánok és a platina hatszázezer leit ér. A csempésző fiatalembert, akiről kiderült hogy ékszerész, bekisérték Nagyváradra és átadták az ügyészségnek.

— Március 21. A szerkesztőségi szobában távra-nyitva az ablak. Befúj rajta a tavaszi szellő és pajtáskodó szeretettel borzolja halomra a kézirat-papírosokat. A tavasz illatából is hozott valamit, úgy lepta össze utközben. Egy kicsit a mezei ibolyáról, a fák frissen fakadó rügyeiről, meg a földnek felhasogatott jöszagu méhéből. Egy percre megáll a toll a papíron. Tavasz van! Lám az élet csak kering. Ujra a kezdetén állunk. Örök szimbólum az el nem fáradóknak, a mindig-ujra kezdőknek. Messzire szökken a gondolat. Kint az életet lihegi már a tavasz, a fák rügyei széjjelpatának nagy vágyakozva, a virágbimbók szemérmesen várják, hogy feltárhassák szépségüket és havasok csúcán fehérén dugja ki fejét a lomha hó paplana alól a karcu hóvirág. Csupa sejtelem és bűvös muzika! Bimbócskák, virágok álmatka mesélnek és öröms csudálkozással ujjongnak az életnek. A fák nyugodt örömmel bólogatnak és fenéges türellemmel kezdenek hozzá az ünnepi oltózkodéshez. Ébred az élet. A szél még mindig játékos kedvvel liheg a szobában. Minden sarokba beles, kutat, mit vihet el tőlünk. Elkapja egy sóhajtasunkat, a szemünk csillogását és kényesen szokken tovább új terhével. Magunkra maradtunk, a telefon újra szól. No igen, az asztali naptárnak is van megjegyznivalója: március 21. A tavasz hivatalosan is itt van.

— A beszercei ort. központi iroda nyilatkozik a cukor-ügyben. Az orth. központi iroda a következő sorok közlésére kért föl bennünket: Egy kolozsvári lapban március 16-án közlemény jelent meg a jun. Izidor Ullmann si Fii Oradea-Mare cég által forgalomba hozott peszach-cukorral kapcsolatban főt. Ullmann S. Salamon irodánk elnöke ellen. Nem tartjuk szükségesnek, hogy a támadás egyes részleteire válaszoljunk, miután minden tárgyilagosan gondolkodó embernek be kell látnia, hogy tendenciózus félremagyarázástól van szó. Hogy azonban minden, az említett cikkből esetleg támadható kételet eloszlassunk, indítva érezzük magunkat a következők kijelentésére: A Romanban előállított és a jun. Izidor Ullmann si Fii cég által forgalomba hozott, elnökünk és a központi iroda pecsétetes vignettájával ellátott peszach-cukrot megbízható emberek telügyelete alatt állítják elő és „kasrusz“ tekintetében megbízottjaink megvizsgálják. E cukor tehát peszach-cukor minden kételkedés nélkül fogyasztható. A „hecher“ kibocsátásáért csupán az iroda részére állapítottak meg egy csekély illetéket. Sem a hitközségeket, sem a fogyasztókat nem kértük föl arra, hogy csakis e cukrot használják. Továbbá, tudomásunk szerint e cukor olcsóbb mint a külföldről importált surányi cukor. A csehszlovákiai ort. központi iroda sokkal nagyobb illetéket vesz az onnan ideszállított peszach-cukorért, mint mi a hecherünkkel forgalomba hozott cukorért. Végül, a különbséget a peszach-cukor és a közönséges cukor között nem nagyobb, mint amennyit a peszach-cukor költségöbblete tényleg kitesz. Bistrita, 1923 március 19. Krausz Mór, az ort. izr. központi iroda titkára.

— Leégett a wiesbadeni színház. Berlinből jelentik: A wiesbadeni színház tegnap leégett. Emberélet nem pusztult el. Az anyagi kár igen nagy.

— Hüttner meghalt börtönében. Váceról jelentik: Hüttner Sándor, a gróf Tisza István meggyilkolása ügyében lefolytatott bűnpör főszepelője, hétfőn délután négy órakor a váci fegyintézetben, ahol büntetését töltötte, meghalt. A bíróság két év előtt tizeöt évi fegyházbüntetéssel sújtotta Hüttnert, aki a börtönben csontszat és tüdőgyümökört kapott.

— Bal Sem Tob leveleit megtalálták.

A chasid világban feltűnést keltett egy nemrégiben felfedezett levélcsoom, amely az oroszországi Cherson levéltárából került napvilágra. A levelek írója maga a chasidizmus megalapítója, rabbi Israel Bal Sem Tob, aki százhatvan évvel ezelőtt halt meg. A levelek valószínűleg úgy kerültek a város levéltárába, hogy amikor a chasidok szektáját a hatóságoknál bevádolták, a pandurok lefoglalták a rabbinál talált összes iratokat, amiket később nem adtak vissza. A levelek legnagyobb része családi természetű, de van közöttük olyan is, amelyek a rabbi csodatevésével foglalkozik. Ilyen az a levél, amelyet Bal Sem barátjához, a thuszi Efraim nevű zsidóhoz intézett, amely azonban a lefoglalás következtében nem jutott el a címzetthez. Ezeket írja: „Mégkaptam ajándékodat és kívánom, hogy Isten — neve áldassék — segítse meg fiaidat az ifju Judát, Rachel fiát egy égből való teljes egészséggel. Mondd neki, hogy minden este képzelje maga elé az én alakomat és ez meg fogja övni őt gonosz lázképektől. Ezt a levelet pedig esténként csavarja bele a kendőbe, amellyel nyakát borogatja. Isten szent félelmet és nyugalmat fog plántálni az ő és a mi szívünkbe. Amen.“ Egy másik levél, amelyet tanítványához intézett, „az istenfélőhöz, a tizoszlophoz, a Polnából való kohanitához, Jákob Józsefhez“. Ebben a levél átadóját ajánlja címzetg figyelmébe, ezekkel a szavakkal: „Nézd jól meg az arcát és észreveheted, hogy noha nem töratudós, mégis drága fény ömlik el rajta. Tudod mit ír a „Szent Világosság“ szerzője? Hogy nem a leirott betű fontos, hanem a pergament. És tudod, hogy a bölcsnek elég egy szemrebbetés, nem kell neki hosszú prédikáció. Egészségem helyreállott, a jó Isten neked is küldjön tartós egészséget.“ Egy másik levél zsidó foglyoknak a földesur börtönéből való kiszabadításáról szól. A levelet Nachmannek írja, a gazdagnak, Oridenkára. Így: „Ezt a levelet Léb Szezáli viszi hozzád és arra kérlek, adj át neki ezer aranytallért, hogy ezt a pénzt minél gyorsabban eljuttassa. Radeckychhez, a földesurhoz, a lecsövi uradalom fejéhez, hogy engedné ki zsidó testvéreinket a fogságból. Te is láss hozzá, hogy ez a szabadság minél előbb megtörténjék. Semmi-

képen se mulaszd el azonban elkérni tőle a lengyel nyelvű nyugtát, az ő sajátkezű aláírásával. Es írja hozzá azt is, hogy semmi követelése többé rajtunk nincs. Isten az Örökkévaló pedig küldené minél hamarabb Megváltónkat, aki igazsággal bíráskodik majd felettünk. Amen.“

— Svéd specialistát hívtak Leninhez. Berlinből jelentik: Lenin még mindig súlyos beteg. A lipcei professzorokon kívül Henischen híres svéd specialistát is Moszkvába hívták.

— Lengyel márkákat hamisítottak Bécsben. Bécsből jelentik: Az itteni rendőrség a napokban megtudta, hogy Bécs egyik utcájában lengyel márkákat hamisító társaság működik. Minthogy a hamis márkákat legelső sorban Lengyelországba szállították, a rendőrség táviratilag értesítette a határon levő vámokat és fokozott ellenőrzésre hívta fel a pénzügyőröket. Vasárnap azután Hohenauban, az osztrák-csehszlovák határon feltartóztattak egy nőt, aki néhány böröndöt akart Csehszlovákiába át-csempészni. A böröndöket a vámnál kinyitották és 3177 darab tizezer márkás lengyel pénzt, tehát 31.770.000 márkát találtak bennük. Az asszony kihallgatásakor azt mondotta, hogy a bankjegyeket Brucker Leo kereskedőtől kapta a Praterstrasse 60. szám alatt. Brucker letartóztatták, de ő viszont Zissmann Mór bolgár ügynököt nevezte meg a bankjegyek hamisítójául. Zissmann, aki a Jägerstrasse 30. szám alatt lakik, szintén elfogták és a lakásán tartott házkutatásnál csakugyan bebizonnyult, hogy a pénzjegyeket nála hamisították, mert egyik szekrényben még 280 darab tizezer márkás hamis pénzt találtak. Zissmann vallomása alapján a bécsi rendőrség még tizenegy letartóztatást foganatosított és összesen hetvenmillió hamis bankjegyet kobozott el.

— Asszonyok, akik leszurják az urukat. Temesvárról jelentik: Tegnap délután két borzalmas gyilkosság történt Temesváron. Radu György városi hivatalnok hosszabb idő óta vadházasságban élt Motorka Anna munkásnővel. Közben egy másik lánynak udvarolt, akivel eljegyzését is megtartotta. Az elhagyott szerető Radu Györgyöt leszurta. A gyilkosság után elmenekült, de később letartóztatták. A másik gyilkosságot Popovics János lakás-hivatali szolga felesége követte el. Iszákos, goromba férjét szóváltás után konyhakéssel szivenszurta. Letartóztatták és a temesvári ügyészség fogházába kísérték.

— A kormány engedélyezte a diákok nagygyűlését. Bukarestből jelentik: A kormány engedélyezte a diákok csütörtöki nagygyűlését. Naponta számos delegátus érkezik az ország minden részéről. A diákok nagy kongresszusukat valószínűleg vagy Kolozsvárt, vagy Jasiban fogják megtartani.

— Emelik a bukaresti közúti vasutak viteldíját. Bukarestből jelentik: A főváros tanácsa tegnapi ülésén tárgyalta a közúti vasut tarifá-emelési kérését. A tanács elhatározta, hogy a kérést csak abban az esetben teljesítik, ha a társaság beigazolja, hogy megkezdte a munkálatokat a jelenlegi lóvasuti vonalak elektrifikálásához.

— Felhívás a Haggibor játékosokhoz. A Haggibor vezetősége felkéri — az ifjusági játékosok kivételével — összes aktív játékosait, hogy a március 22-én, csütörtökön este fél 8 órakor a Park-kávéház emeleti helyiségében tartandó megbeszélésen teljes számban feltétlenül jelenjenek meg.

* Akar Ön is haladni a korrall? Éljen Szilágyi Rózsamáli borral.

* A legdivatosabb és legolcsóbb ruhát csak Schwartz Adolf úri divat szabónál Forduló-u. 1. sz. alatt készülnék.

* Siovits és Israel festészeti műterme, Str. Baritiu (v. Malom-u.) 12.

* Arca, keze a hidegtől több ki nem pállik, Mert ez ellen Kaiser-Borax biztosan bevállik.

* Kelengyét, női és férfi fehérműt a legolcsóbban és legszebb kivitelben készít özv. Berkovits Mórné, Mikes Kelemen-u. 17., II. udvar I. emelet.

* Kérjünk kifejezetten „Olla“ gummit.

* Salon „Modelles Elegantes“ Mikó-u. 30. Gyönyörű tavaszi modellruhák és kalapok érkeztek.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő
öltönyök,
felöltők,
fluruhák,

1483

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.
Szövetek nagy választékban.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötő és kötött-szövöttgyár lerakata

Kötött kabátok, svetterek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Sürgöny!

A valódi ortodox של סוכר

nagysurányi cukor

csak Bermann fűszer-
nagykereskedésében
kapható. Telefonsz. 76
Husvétii fűszerárak
nagy tételben raktáron
Cluj, Széchenyi-tér 39

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

KÖZGAZDASÁG

Az altalaj nacionalizálása

Tiltakoznak a tulajdonosok

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A petróleummezők, erdők és a különféle bányák tulajdonosai március 20-án Bukarestben tiltakozó gyűlésre ültek össze. A gyűlés célját Niculescu elnök vázolta. Előadta, hogy a tárgyalás alatt lévő alkotmányjavaslat az altalaj nacionalizálásával a falusi lakosság és más tulajdonosok javait, a liberális töké kezére akarja játszani. Ma az altalajon van a sor, holnap valószínűleg az ipar kerül sorra.

Ezután Vasilescu, a földmivesek megbízottja beszélt, aki bejelentette, hogy a csendőrök megakadályozták földmivestársait abban, hogy a gyűlésen résztvehessenek.

— Engem biztat meg avval, — folytatta — hogy tiltakozzak nevében a javaslat ellen, amely meg akar fosztani verejtékes munkánk gyümölcsétől.

A köveztvám-szabályzat revíziója. Kolozsvár város tanácsa új köveztvám-szabályzatának tervezetét az érdekképviseletek kiküldöttjei a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében tegnap délután tartott újabb értekezletükön ismételt vita tárgyává tették. Az értekezleten, amelyen Maksai a Reunirea, Kerekes az ipartestület, Schwarcz Jakab a Statul Negustoresc, dr. Gál tanácsos a GyOSz és a Munkaadók Szövetsége képviselőiben vett részt, Tatay Sándor iparkamara titkár ismertette a városi tanács új köveztvám-szabályzatát. A bizottság különösen azt sérelmezte, hogy az iparvágányokra befutó árut is köveztvám terhelné, sőt a vasúti gyűjtőkocsokban érkező ama küldemények után is köveztvámot kellene fizetni, amelyeket Kolozsvárt nem raknak ki, hanem tovább szállítanak. A bizottság elhatározta, felkéri a városi tanácsot a szabálytervezet olyan értelmű megváltoztatására, hogy a köveztvám fizetése csak olyan áruk után legyen kötelező, amelyek a város által fentartott uttesteket érintik. A köveztvám enyhítése annál inkább indokolt, mert a vásárvámra vonatkozó szabályzatot is revízió alá veszi a városi tanács és ez az illeték a köveztvám-tól függetlenül külön is terhelné az árukat. A nagyszegű köveztvám és vásárvám pedig csak a fogyasztókörzéség terhére drágítaná az árut.

Kolozsvár amerikai építkezési kölcsönét Temesvár veszi fel. Részletesen beszámolt az Uj Kelet annakidején azokról a tárgyalásokról, amelyeket amerikai-francia érdekltség nevében Coanda mérnök Kolozsvár város tanácsával folytatott és amelyek a város vezetősége részéről építkezési céljaira nagyszegű amerikai kölcsön felvételét célozták. A kérdés megoldatlan maradt, mert a belügyminisztérium megtiltotta, hogy Kolozsvár dollárkölcsönt vegyen igénybe. A külföldi érdekltség jelenleg Temesvárt tárgyal nagyszabású építkezési program megvalósításáról. A tárgyalások értelmében a konzorcium nem adna effektív kölcsönt, hanem csak az építkezéseket finanszírozná, a Temesvár városa részéről adandó telkeken. A lakás- és üzlet-helyiséghiány — ha a tárgyalások kedvező eredményre vezetnek — Temesvárt tehát rövidesen megszűnik, míg Kolozsvárt az építkezési probléma még mindig nem hozott gyakorlati eredményeket.

Nemzetközi értekezlet a váltóárfolyamok stabilizálásáról. Rómából jelentik: A kereskedelmi kamarák március 19-én megkezdett nemzetközi kongresszusának egyik legfontosabb határozata értelmében nemzetközi értekezletet tartanak, amelyen a szövetségek közötti adósságok rendezését, a váltóárfolyam stabilizálásának előkészítését és a nemzeti hitelkereskedelem helyreállításának módozatait fogják megvitatni. Az erre vonatkozó javaslatot az amerikai küldöttség terjesztette elő.

A jugoszláv tengeri erős versenytársa a román kukoricának. A jugoszláv kormány vagononként (10.000 kg.) 4000 dinár kiviteli illeték fizet.

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

Iscu mérnök rámutatott arra, hogy a hét-százhektáros petróleummezőkhöz képest, amely az állam birtokában van, egészen elenyésző az a másfél hektár, amit a kormány nacionalizálni készül. Nyilvánvaló, hogy az egész nacionalizálás csak a liberális párt tökéjének gyarapodását akarja szolgálni. Utána nagy tapsvihár közepette Istrate Micescu emelkedett szólásra és hevesen tiltakozott a magántulajdon megsértése ellen. Több felszólalás után a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely rámutatott arra, hogy az alkotmányjavaslat a magántulajdon semmibe se veszi és így veszélyt rejt az országra. Az egybegyűlt tulajdonosok tiltakoznak az altalaj nacionalizálása ellen és követelik a magántulajdonok tiszteletbentartását.

tése mellett szabaddá tette Jugoszlávia területéről a tengeri kivitelét. Ezzel magyarázható, hogy a külföldi piac érdeklődése a román tengeri iránt az utóbbi napokban erősen ellanyhult. Az Erdélyi Gabonaszindikátus akciót kezdeményez a kormánytól, hogy a kiviteli feltételek megkönnyítésével tegye lehetővé a romániai tengerinek a külföldi piacokon való rentabilis értékesítését.

Az osztrák aranyparitás. Bécsből jelentik: A március 19-étől 25-éig terjedő hétre az aranyparitás 14.500 osztrák koronában állapították meg.

Fatőzsdé lesz Pozsonyban. Pozsonyból jelentik: A pozsonyi tőzsde legutóbbi ülésén betervezték az első működési év jelentését. A felmentvény megadása után jóváhagyták a fakeskedelemre, burgonya- és rizskereskedelemre vonatkozó szokványokat. Elhatározták, hogy április 12-én megnyitják a fatőzsdét és minden csütörtökön fatőzsdéi napot tartanak. A tőzsde vezetősége elhatározta, megkeresi a kormányt, hogy a tőzsdéi forgalmat a vegyeszeti cikkekre, ásványolajokra és szénre is kiterjeszthessék.

Valutapiac március 20-án. Bukarest. Valuta: Páris 1310, London 1004.50, Newyork 213.50, Róma 1025, Zürich 40.50, Prága 65. Bécs 31, Berlin 109, Budapest 7.50.

Berlin. Nyitás: Zürich 3865, Newyork 20.900, London 98.200, Páris 1330, Milano 1015, Prága 620.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 258—258, Newyork 538.50—539, London 2531—2533, Páris 3495—3525, Milano 2615—2617, Prága 1597.50—1595, Budapest 14—14, Belgrad 545—545, Bukarest —, Varsó 150—145, Bécs 75—74 3/4, Bécs bélyegzett 75—75.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Berlin 18—20, Bécs 510—530, Newyork 3690—3765, Páris 240—250, London 17.350—17.750, Milánó 179—185, Prága 109.50—113.50.

* Targu-Mureson (Marosvásárhelyen) az Uj Keletre elköszentni dr. Erdélyi „Ideal” illatszer-tárában lehet.

SPORT

A Haggibbor tréningje. A Haggibbor futballszakosztályának vezetősége felkéri az első, második és az ifjúsági csapat játékosait, hogy a ma, szerdán délután 3 órakor a városi sporttelepen tartandó tréningen teljes számban jelenjenek meg.

A kiállított játékosok és a fegyelmi bizottság. A kolozsvári szövetségnek már régi elvi jelentőségű döntése, hogy a mérkőzésen kiállított játékosok játékjoga a kiállítás tényével egyidejűleg felfüggesztett és a játékos minden idezés bevárása nélkül a fegyelmi bizottság legközelebbi ülésén kihallgatásra megjelenni tartozik. Nem történt döntés azonban arra az esetre, ha a bizottság nem tart ülést, a kiállított futballista résztvehet-e klubja legközelebbi mérkőzésén.

A tavaszi kiállítással bűn a szövetség a bizottság azonban nem dönthettek — következő játékos, ami a nagy meglepetés.

Méltánytalan ható volna, ha játékos — aki — hetekig tétlen nem játszhatnék. Ez a rendszer a sültsére, amely zottság érdeke a fegyelmi bizottság meg ülést és v telező határozott kérdést.

Mezei fuvári Törökves elsején négy kil

Nagyváránagyváradi egye a husvétii futbal értés az aradi k patát látják vend Törökves csapata

Bíró, tegyváradii szövetség lentést tett dr.

kár, bírótársa ell Bihorul mérkőzé val illetve működ A nagyváradi bi megindította a v

A budape Budapestről jele futóversenye tiz eredményel vég

2. FTC, 3. MTE Pál (MTE), 2. Juniorverseny: 1 csapata. Egyéni 2. Somogyi (FT)

Alsóauszt csapatainak fut 4:2 arányban győztesként.

Siki vitágb ban MacTigue ir néger világbajnok

MacTigue győzött kellett, mert Ca ugn nemrég hi em hevében M

Felelős szerk Ki

SZÍNHÁ

Szerdán fél 3 órak 109 szám R Kolbay, R

Lili, Napole Primipinette

Csütörtökön fél 3 órakban. (Kölkay, R Lili, Napole pinette-Izso

szombati fél 3 órak 110 szám B R. Halász E

Somogyi En Lővény, Prit Szombat d. u. 3

(Operette-új Olcsó helyár Szombat 7 órakor

Jegyek sor Radjani-Vit leop-Ekecs.

Szombat 11 órakor Rendes helyár Vasárnap d. u. 3 ó

Sorozat-szám Somogyi Mar Jozsef, Fajlop

Favorit

A tavaszi szezon második mérkőzésén már kiállással büntetett a bíró. A játékos megjelent a szövetség hivatalos helyiségében, a fegyelmi bizottság azonban nem tartott ülést, ügyében tehát nem dönthettek. A klub — teljesen jóhiszeműen — következő mérkőzésén szerepeltette a kiállított játékost, ami a fegyelmi bizottság tagjai között nagy meglepetést keltett.

Méltánytalan és sportszempontból kifogásolható volna, ha a fegyelmi bizottság hibája miatt a játékos — aki esetleg csak megintéssel büntethető — hetekig tétlenségre lenne kárhoztatva és addig nem játszhatnék, amíg ügyében ítéletet nem hoznak. Ez a rendszer alkalmas adna klubpolitika érvényesülésére, amelynek elkerülése éppen a fegyelmi bizottság érdeke kell hogy legyen. Szükséges, hogy a fegyelmi bizottság minden héten rendszeresen tartsa meg ülését és végleges, mindenkire egyenlően kötelező határozattal oldja meg ezt a rendezetlen kérdést.

Mezei futóverseny Nagyváradon. A nagyváradai Törökös Muukás Testező Egylet április elsején négy kilométeres mezei futóversenyt rendez.

Nagyvárad husvétii futballprogramja. A nagyváradai egyesületek már idejében gondoskodtak a husvétii futballprogramról. A NAC és az Egyetértés az aradi kerület bajnokjelöltjét, az AAC csapatát látják vendégül körmérkőzés keretében, míg a Törökös csapata Aradon tölti a husvétii ünnepeket.

Bíró, tegye le a sipját! Pártos Béla nagyváradai szövetségi bíró a bírák bizottságánál feljelentést tett dr. Steiner Sándor volt szövetségi titkár, bírótársa ellen, hogy a legutóbbi Egyetértés-Bihoruli mérkőzés alkalmával a következő kritikával illette működését: „Bíró, tegye le a sipját”. A nagyváradai bírák bizottsága a feljelentés alapján megindította a vizsgálatot.

A budapesti MTE mezei futóversenye. Budapestről jelentü tudósítók. A MTE mezei futóversenye tízes csapatok részére a következő eredménnyel végződött: **Szeniorverseny:** 1. MTE, 2. FTC, 3. MTE II. csapata. **Egyénileg:** 1. Steiner Pál (MTE), 2. Polata (MTE), 3. Kalica (MTE). **Juniorverseny:** 1. MTE, 2. MTK, 3. Középiskolások csapata. **Egyénileg:** 1. Leimetter (Középiskolások), 2. Somogyi (FTC).

Alsóausztria — Délnémetország válogatott csapatainak futballmérkőzéséből 1:0 téliú után 4:2 arányban Ausztria csapata került ki győztesként.

Siki világbajnok újabb veresége. Dublinban Mactigue ír boxoló **Batling Siki** szengáli néger világbajnokkal mérkőzött. Husz menet után Mactigue győzött. Siki veresége nagy feltűnést keltett, mert Carpentier felett aratott győzelme nemrég hirdették ki világbajnoknak. A küzdelem hevében Mactigue jobb hüvelykujját törte.

Feltevő szerkesztő: DR. MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA R.-T.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor:
Szerdán fél 8 órakor: rendes helyarákkal, napi bérlet 109 szám A. (Jegyek sorozat száma 305.) Odette-Kolbay, Radjami-Réthely, Mariette-Neményi Lili, Napoleon-Berky József, Fülöp-Izso Miklós, Primpinette-Leövey.
Csütörtökön fél 8 órakor: rendes helyarákkal, bérlet-számokban. (Jegyek sorozat-száma: 306.) Odette-Kolbay, Radjami-Réthely, Mariette-Neményi Lili, Napoleon-Berky József, Fülöp-Leövei Primpinette-Izso Miklós.)
Pénteken fél 8 órakor: rendes helyarákkal, napi bérlet 110 szám B. (Jegyek sorozat-száma 307.) Odette-Kolbay, Radjami-Réthely, Mariette-Neményi Lili, Napoleon-Berky József, Fülöp-Leövei Primpinette-Izso Miklós.)
Szombaton d. u. 3 órakor: Hazudik A Muzsikaszó. (Operette-újdonosság, 9-edszer. R. Halász Babával. Olcsó helyarákkal. Jegyek sorozat-száma: 308.)
Szombaton 7 órakor: rendes helyarákkal, bérlet-számokban. (Jegyek sorozat száma: 309.) Odette-Kolbay, Radjami-Virág Lajos, Mariette-Somogyi, Napoleon-Ekecs, Fülöp-Izso, Primpinette-Leövey.)
Szombaton 11 órakor: Morfium. (Újdonosság, 6-odszor. Rendes helyarákkal. Jegyek sorozata száma: 310.)
Vasárnap d. u. 3 órakor: rendes helyarákkal. (Jegyek sorozat-száma: 311.) Odette-Kolbay, Radjami-Somogyi, Mariette-Neményi Lili, Napoleon-Berky József, Fülöp-Izso, Primpinette-Leövey.)

Vasárnap este fél 8 órakor: Krisztus. (Passió-játék az evangélium nyomán. Általános bérlet-számokban. **Premiére-helyarákkal. Jegyek sorozat száma: 312.)**

Vasárnap este 11 órakor: Négy asszony — egy asszony. (Operette-repriz. Szentes legény, szentes leány.) Operette. Rendes helyarákkal. Jegyek sorozat száma 313.)

Hétfő este fél 8 órakor: Krisztus. (Rendes helyarákkal. Napi bérlet 111. szám C. Jegyek sorozat száma: 314. szám.)

* Központi télikertben minden este 9 órakor nagy előadás. Belépti díj nincs. 1425

A színházi iroda hírei:

Krisztus. Rendkívüli érdeklődés és lázas kíváncsiság fogadta azt a hírt, hogy a magyar színház vasárnap este egy hatalmas passió-játékot fog bemutatni. Krisztus életét, szenvedését és megdicsőülését mutatja be ez a passió-játék megragadó drámai képek egész sorozatában. Az evangélium nyomán írta meg ezt a passió játékot Foch György német író s gyönyörű és szárnyaló nyelven fordította le Várady Antal. Krisztus-t Táray Ferencz fogja megszemélyeíteni, Máriát Poór Lili, Magdolnát Baróti Erzsit, Judást Oláh Ferencz, de kivülük a színháznak csaknem valamennyi tagja részt fog venni a rendkívül nagyszemélyzetű drámai költemény előadásában. Izsáky Margit, Szabados Piroska, Laczkó Aranka, Táray Böske, Forgács Mihályfi, Berky, Cselle, Izso, Leövey, Nagy Gyula, Réthely, Virág, Várady fognak nagyobb szerepeket játszani. Krisztus egyelőre két estére, vasárnapra és hétfőre van kitűzve. Mind a két előadás pont fél 8 órakor kezdődik.

Játék. Kedden este lesz a bemutató előadása Indig Ottó érdekes új színművének, a Játék-nak. A próbák egy hét óta folynak már az igazgató vezetésével a Játék-ból.

Minden este: Bajadér. Nem lankadó érdeklődéssel kíséri az egész közönség a Bajadér sorozatos előadásait. Minden este az utolsó zugig megtelt nézőtér kitérő tetszése mellett folyik le az új operette előadása s előreláthatólag hosszú ideig fog uralkodni Kálmán Imre új darabja a műsoron. Szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton este, valamint vasárnap délután is a Bajadér-t adják, változó szereposztással s rendes helyarákkal. A Bajadér előadásaira tanácsos előre megvásárolni a jegyeket, mert előadás napján rendszerint már nincs jegy a pénztárnál.

Morfium és két operette-éjjel. Szombaton éjjel, pont 11 órai kezdettel a híres és izgalmas Morfium-ot adják hatodszor a főszerepekben Poór Lilivel, Táray Ferenczsel. Vasárnap éjjel pedig két nagyszerű operettnek lesz a reprizé: A Szentes legény szentes leány-nak Neményivel és Berkyvel a vezető szerepekben s a Négy asszony egy asszony-nak Somogyi Emmivel, Tarnával és Berkyvel a főszerepekben.

Husvétii evőeszköz
solingeni, nikkelezett, sima, tucat páronként
L. 250
Reklám ár L. 250
Ugyanaz gravírozott Lei 265, 295, 485
Kun Mátvás Fia
Cluj, Calea Victoriei (volt Kossuth-u.) 2 sz.
Sürgöny és levélcím: Kun késműves Cluj

JÓFORGALMU BODEGA
Ferenc József-uton olcsón
ELADÓ
Vétel esetén azonnal átvehető. Értekezni Kiss-u. 9

! Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rő vidáru háza
Feuerstein J. Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

Kenderzsineget, 1381
zsinórokat és hevedereket raktárról szállít
Zsák Bleier és Weisz
cég vezérképviselete:
Emanuil Salamon & Comp.
Cluj, Piata Mihai Viteazul 40 szám.

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók

Viseljen sok előnye mielőtt PALMA
kautsuk cipő-sarkot és cipő-talpat

Raglán
esőköpeny, öltöny
Neumann M.
1502 cégnél Cluj, Főter

פרד ארטה כשר 5268
Legfinomabb szalámi és füstölthúsárak kaphatók és rendelhetők
RIESEL ÉS WIDER
szalámigyárában Sibiu, str. Ocnei 41
Szállítások postán és vasuton pontos és elsőrendű kiszolgálás mellett.
Sürgőny cím: „Koser“ Sibiu.

Pályázati hirdetmény
Az elesdi orth. izr. hitközségénél egy metszői állás van üresedésben s arra a pályázók közül csak az fog alkalmaztatni, aki három orth. rabbitól képesítést nyert, egytuttal kántor és a metélésben nagy gyakorlattal bír és nem jrd származásu. Fizetés megegyezés tárgyat fogja képezni, melyhez még természetbeni lakás is jár. A pályázatban életkor és családi állapot is felemlítendő. A meghívott 100 lei utazási költségre tarthat igényt. Pályázatok 1923 április 15-ig Klein Dezső hitközségi elnök címére Elesd küldendők.
Elesd, 1923 március 11.
Dubb Adolf hitk. jegyző. 5312 Klein Dezső hitk. elnök.

Makói dughagyma és uradalmak foghagyma által nemcsitett garantált csiraképességű magvak kaphatók kisebb és nagyobb tételben Schwarcnál Nagyvárad, Szacsuy-u. 11.

Nagy mennyiségben érkezett:
Maister Lucius és Badische Anilinek
Sósav, Kénsav, Szalmiákszesz, Ablaktapasz (git), Firnisz, Tavotta, Olajok, Enyv, Keferaruk
valamint minden-nemű festék- és fűszeráru előnyös árak mellett nagyban és kicsinyben kaphatók.
KALMÁR
Aruforgalmi R.-T. Cluj str. Raglana Maria 42

LUCULLUS-nál Oradea-Mare Bémer-tér. 1392

Favorit **פרידל** csokoládéja előzetes pénzbeküldés mellett, lei 130.— pr. kg Cluj, Calea Victoriei 99. sz. Nagyobb vételnél kedvezmény. Kivánatra **הבשר** szám. Telefon 2-71

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. — Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. — Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szögig — 10 lei. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivataltban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani belyegkötség fizetendő.

Két úriembernek butorozott szoba a Fötér közelében kiadó. Cím a kiadóban. 5319

Ügyes, szakképzett borkereskedő-segédet keres Bergner Mór, str. Regina Maria 18. 5218

Egy ügyes fiú tanulóknak fizetéssel felvétetik. Románul tudók előnyben. David Hermann börtulésében Széchenyi-tér 39. Szombaton zárva. 5291

Marosújvár legforgalmasabb helyén korsónak, üzletnek megfelelő ház eladó. Értekezhetni „Lloyd Express“ Szentegyház-u. 4. 5294

Több évi gyakorlattal bíró leány, ki gépirásban perfékt. gyorsírásban és könyvelésben is jártas, állást keres szombat megtartásával. Megkereséseket „Szerény“ jellegre a kiadóba kér. 5288

Eladó egy földgazdászati megyeszékhelyen, főtéren fekvő 22 ére fennálló jóforgalmu szortirozott fűszer és vegyes emross és detail üzlet. Leveleket „Alkalmi vétel“ jellegre a kiadóba. 5311

2 herefejtő, egy kukoricamorzsó eladó. Krausz Egyetem-utca 10. 5304

ROSENZWEIG ANTAL

héber és rituális könyvkereskedése nagyban és kicsinyben

Piata M. Viteazul 38 CLUJ Széchenyi-tér 38 (Saját ház) 1499

ספרים טליתות מנות תפילין ספרות ציצית אונד קפולאן

Raktáromban állandóan kaphatók mindennemű zsidóvállalású imakönyvek u. m. magyar és német fordítású diszkótésű imakönyvek, menyasszonyi ajándékok, „Mirjam“ Jahrzeitablak 50 évre kiszámítva, valamint selyem és gyapju Talszek.

Exportját és importját

Románia, Magyarország, Ausztria és Németország

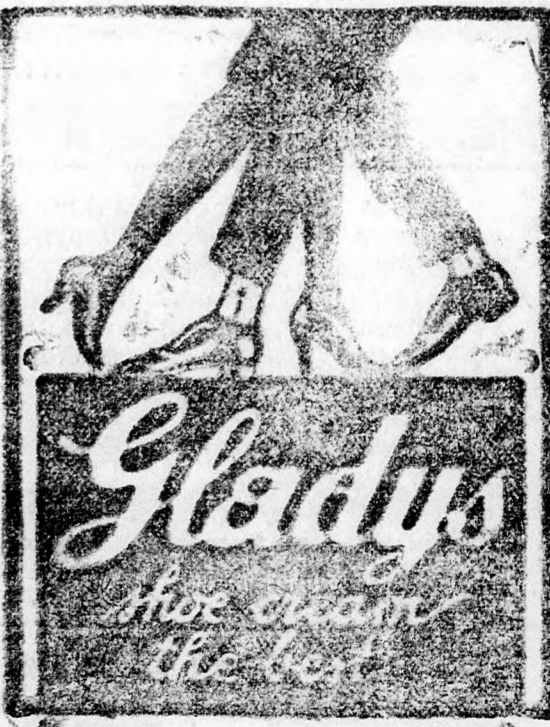
között határidővel és legolcsóbb fix díjtételek mellett csak

Deutsch Testvérek

nemzetközi szállítási vállalatja tudja lebonyolítani. Központ: Cluj, Piata Unirei 26.

HÁZAK Wien I, Rottenturmstrasse 27 Budapest, VII., Rakóczi-ut 6, VII. Dohány-utca 3. Oradea Mare, Rakóczi-ut 24. Brasov, Kapu-utca 61. Arad, Simonyi-utca 13. Orsova, Dunapart. Szolnok Madách-utca 1. Expoziturák: Bruck, Hegyeshalom, Moson, Biharkeresztés, Békéscsaba, Curtici, Kétegyán, Biharpuspöki.

Fuvarievel felülvizsgálati iroda Speciális dunai forgalom!

Az előkelő világ elpöckémje

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt szükségletüket beszereznek tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen háló-, ebédlő- és uriszobák kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk: szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek, bankok stb. modern berendezését.

Victoria Falpari Műbutorgyár Rt.

Tárgu-Mureş—Marosvásárhely
Gyártelep: Str. Bererie (Sórház-utca) 17. Üzlethelyiség: Sft. Georg (Szentgyörgy-u.) 5.

Kalapszalónomat

N. é. hölgyközönség figyelmébe ajánlom újonnan ténylesen átalakított női

Párisi modellek megérkeztek. Átalakításokat hozott kelméből is jutányosan vállalunk. Gyászkalapok 3 óra alatt készülnék oo

Moskovits Rózsika

(Aubon Marche)
Cluj, Str. Memorandului (v. Unió-utca) 9. 1427
Masamod cikkek gyári árban oo

Csillárok

asztali és éjjeli szekrénylámpák a leggyorsabbtól legdiszesebb kivitelig nagy választékban állandóan raktáron, továbbá villany-vasalók és főzők, valamint az összes szerelési anyagok és minden feszültségre kicsinyben és nagybani eladása. !!-égők

ERDÉLYRÉSZI CSILLÁRRAKTÁR
Cluj-Kolozsvár, Calea Reg. Ferdinand 1469 (volt Wesselényi Miklós-u.) 11. szám.

Cyglablakot legolcsóbban készít JARAB
Strada Regala 12a. (volt Majális-utca). 1816

UJ ÜZLET!

Lób,

Baumzweig

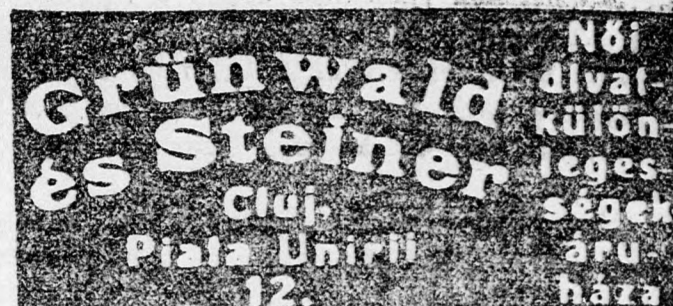
si Fiul

női és férfi konfekció üzlete
Calea Regele Ferdinand (v. Ferenc József-ut) 34. (Uránia-mozgóval szemben)

Megérkeztek

a legújabb külföldi tavaszi női modellkabátok, férfi felöltők és öltönyök legnőségben!

Mérték utáni rendelések 48 órán belül későlnék! 1468

Tavaszi divatújdonságok:
BOERBERRY,
COOVERCOOT köpenyre és kosztümre, CSIKOS ANYAGOK ALJAKNAK nagy választékban 1472

ORIENT

Általános Biztosító R.-T. Oradea-Mare (Nagyvárad)

ELFOGAD:

élet, tűz, betörés, üveg, szállítmány, haloset, szavatosság és jöghbiztosításokat a legolcsóbb díjak és előnyös feltételek mellett

Vezérképviselő: Cluj-Kolozsvár, str. Radu (Boes-kay-utca) 9. sz. Kartelen kívül!

Telefon 51. Ládagyár Telefon 51.
Mindennemű ládákat és fadóborokat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1361
Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernauji (volt Kajántói-ut) 1 szám

Utazó börönd és táskák legjobban minőségben kapható Farmati böröndösnél Cluj, strada Memorandului (Unió-u) 16

Bankhaus

Halpern & Segall

Centrale: Cernauti. Filialen: Bucuressti, Galati Cluj, str. Gheorghe Barlitu 2

Telegr. Adr.: „Halsegbank“ Agenturen: Chisinau, Jasi

Übernimmt, Überweisungen auf allen Plätzen der Welt unter kulantesten Bedingungen, sowie alle kommerziellen Transaktionen und Bankgeschäfte